

Bruxelles, den 13.12.2017
COM(2017) 755 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Strategisk rapport 2017 om gennemførelsen af de europæiske struktur- og
investeringsfonde**

{SWD(2017) 452 final}

INDLEDNING	2
1. EN UDFORDRENDE, MANGFOLDIG OG HASTIGT SKIFTENDE KONTEKST..	3
1.1. Et gradvist opsving efter krisen — fremskridt hen imod samhørighedsmål genvinder momentum	3
1.2. Forskellige udfordringer i de enkelte medlemsstater	4
2. INVESTERINGER TIL INTELLIGENT, BÆREDYGTIG OG INKLUSIV VÆKST	5
2.1. Overordnede fremskridt.....	5
2.2. Forskning, teknologisk udvikling og innovation, IKT og SMV'ers konkurrenceevne....	7
2.3. Beskæftigelse, social inklusion og uddannelse.....	8
2.4. Lavemissionsøkonomi, klimaforandringer, miljø og transport	10
2.5. Styrkelse af den institutionelle kapacitet	11
3. VIRKNINGEN AF DE VIGTIGSTE REFORMER, DER ER GENNEMFØRT FOR 2014-2020.....	11
3.1. Bidraget fra ESI-fondene til det europæiske semester	11
3.2. Forhåndsbetinger, en løftestang for projekterne	12
3.3. Bedre synergi skal give større virkninger.....	13
3.4. Støtte til integreret territorial udvikling	13
3.4.1. Integreerede investeringer i byer.....	14
3.4.2. Gennemførelse af territoriale instrumenter	14
3.4.3. Lettere samarbejde, makroregionale strategier og havområdestrategier	14
4. BEDRE FORVALTNING AF PROGRAMMERNE.....	15
4.1. Myndighedernes og støttemodtagernes kapacitet.....	15
4.2. Forenkling til fordel for støttemodtagere.....	16
4.3. Partneres centrale rolle i gennemførelsen af programmer	16
4.4. Gennemførelse af horisontale principper og politiske mål.....	16
4.5. Sammenfatning af vurderingen af ESI-fondene	17
4.6. Kommunikation om ESI-fondene.....	17
KONKLUSION	18

INDLEDNING

Hovedformålet med midlerne i de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene)¹ er at fremme varig socioøkonomisk konvergens, modstandskraft og territorial samhørighed. Fondene leverer en kritisk masse af investeringer på prioriteringsområder i EU gennem delt forvaltning mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Gennem støtte til jobskabelse, vækst og investeringer, der styrker det indre marked, energiunionen og økonomisk styring, imødekommer disse investeringer behovene i realøkonomien. Fondene hjælper desuden i høj grad EU med at nå sine politiske mål ved at omsætte dem til handlinger i praksis.

Denne rapport² giver det første strategiske overblik over gennemførelsen af ESI-fondenes programmer for 2014-2020, som løber indtil udgangen af 2023. Den giver en oversigt over medlemsstaternes gennemførelse samt statusrapporter³ vedrørende 2014-2016. Den er derfor koncentreret om fremskridt for så vidt angår gennemførelse i henhold til oplysninger om udvalgte projekter. Det ledsagende arbejdsdokument indeholder mere detaljerede oplysninger.

ESI-fondene giver medlemsstaterne og deres regioner en stabil ramme for langsigtede investeringer. Med et budget på 454 mia. EUR for 2014-2020 er ESI-fondene EU's vigtigste redskab til investeringer. Det forventes, at national offentlig og privat samfinansiering andrager mindst 184 mia. EUR, således at de samlede investeringer er på 638 mia. EUR. ESI-fondene hjælper også medlemsstaterne med at forbedre investeringsklimaet. Dette omfatter støtte til strukturelle reformer for at mobilisere privat kapital og indførelse af forhåndsbetingelser. Den nuværende generation af programmer, der har omfattet betydelige reformer og flere midler end nogensinde før, er nu koncentreret på områder med den højeste europæiske merværdi, såsom beskæftigelse, social inklusion, kvalifikationer, forskning og innovation, miljø samt lavemissionsøkonomi⁴. Fondene hjælper også myndigheder og interessenter med at tænke på hele EU eller endog globalt, når de handler lokalt. Dette fører til bedre strategisk planlægning og større kapacitet til at levere.

Ser man på de første tre år af 2014-2020-programmerne, fremkommer nogle foreløbige resultater⁵. Ca. 2 millioner projekter er blevet udvalgt i hele Europa. De beløber sig til 182 mia. EUR eller 28,4 % af den samlede finansiering, der er til rådighed for perioden. 793 490 virksomheder samt 7,8 millioner mennesker har hidtil modtaget støtte til deres søgning efter arbejde eller uddannelse. Ca. 20 % af det samlede landbrugsareal er omfattet af tiltag vedrørende klima og miljø, der er resultatet af investeringer til forbedring af biodiversitet, jord og vandressourcer.

Medlemsstatsrapporterne fremhæver, at antallet af projekter, der blev udvalgt i 2016, steg kraftigt, hvilket tyder på, at medlemsstaterne er på vej mod fuld hastighed med hensyn til at omsætte ESI-fondene til konkrete resultater og forbedre menneskers liv i Europa. Der er gode fremskridt med investeringerne på mange af de områder, der er målrettet som en prioritet for EU, f.eks. går [30] % af de samlede planlagte investeringer til projekter målrettet små og

¹ De europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) omfatter: Samhørighedsfonden, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond (ESF), Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF).

² Jf. artikel 53 i forordning (EU) nr. 1303/2013 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

³ Disse rapporter indeholder data for udgangen af 2016 og blev sendt inden udgangen af juni 2017 til de årlige gennemførelsesrapporter og inden august 2017 til de årlige statusrapporter.

⁴ COM(2015) 639 final indeholder de vigtigste resultater af drøftelserne af 2014-2020-programmerne.

⁵ Alle data er fra udgangen af 2016, medmindre andet er angivet.

mellemstore virksomheders (SMV'ers) konkurrenceevne. Medlemsstaterne rapporterer også om en række områder, hvor fremskridtene er langsommere, og hvor der er brug for opfølgning, f.eks. investeringer i informations- og kommunikationsteknologi.

Ved udgangen af 2016 var 9 % af de samlede midler til rådighed på EU-budgettet for den periode blevet udbetalt til medlemsstaterne. Nylige rapporter viser stærkere fremskridt i 2017 med næsten 44 % af midlerne afsat **til projekter og 13 % til betalinger ved udgangen af oktober 2017**. Der forventes yderligere udbetalinger i de kommende måneder.

1. EN UDFORDRENDE, MANGFOLDIG OG HASTIGT SKIFTENDE KONTEKST

1.1. Et gradvist opsving efter krisen — fremskridt hen imod samhørighedsmål genvinder momentum

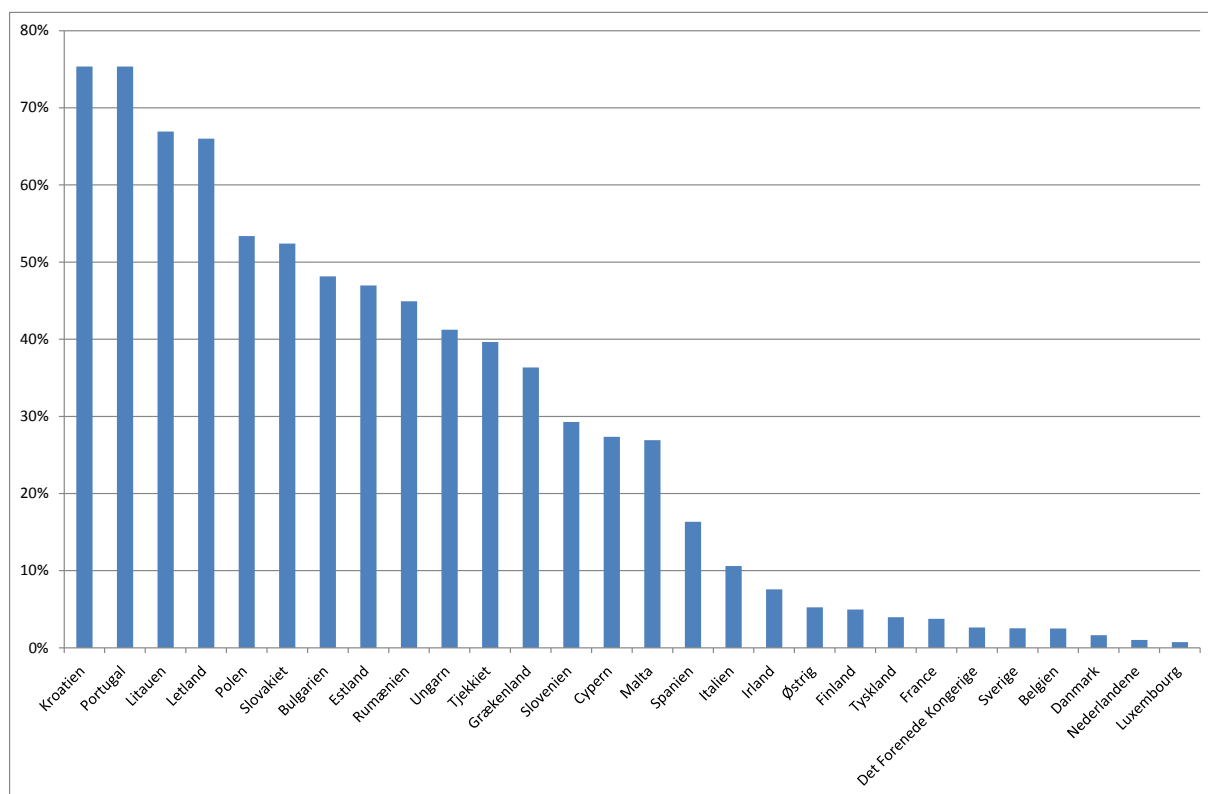
Siden 2014 er den socioøkonomiske kontekst, som ESI-fonde opererer i, gradvist blevet bedre. I det første år af programmeringsperioden var de økonomiske udsigter i EU lave med stagnerende BNP-vækstrater samt høj og vedvarende arbejdsløshed. I de sidste to år er det økonomiske opsving i EU blevet stærkere, og vækstudsigterne er igen positive i alle EU-medlemsstaterne. Der er imidlertid stadig nogle udfordringer, eftersom væksten i BNP er ulige fordelt mellem medlemsstaterne, samtidig med at væksten i produktiviteten er langsom, og virkningerne af krisen fortsat lægger pres på økonomien.

Beskæftigelsessituationen i EU bliver bedre parallelt med det økonomiske opsving. Der blev skabt flere job i 2016, og arbejdsløsheden faldt (ned til 7,8 % i maj 2017). Ledigheden forventes at falde yderligere i de kommende år. Ikke desto mindre er der fortsat store regionale forskelle i arbejdsløsheden. Der er også stadig et stort antal personer i fare for fattigdom. Som led i udviklingen på længere sigt er uligheden i den disponible indkomst blevet højere i EU-28 i perioden 2008-2015.

Krisen har haft en markant indvirkning på både nationale og regionale budgetter, hvilket har begrænset finansieringen af alle typer af investeringer. I EU faldt de offentlige investeringer med ca. 15 % i faste priser i perioden 2008-2014. De samlede investeringers andel af BNP faldt også og er næsten ikke vokset siden.

Som følge heraf blev ESI-fondene langt vigtigere i samfinansieringen af offentlige investeringsprogrammer. I 2014-2016 spillede tilsagn fra ESI-fondene en afgørende rolle i mange medlemsstater, i nogle tilfælde udgjorde de mere end 50 % af de samlede offentlige investeringer (diagram 1). Denne styrkelse af investeringerne bidrog også til at mobilisere finansielle midler til investeringsplanen for Europa. I denne forbindelse yder ESI-fondene fortsat afgørende støtte til at nå både de traktatfæstede mål og de ti prioriteter, som Kommissionen har fastsat for 2015-2019.

Diagram 1: Andel af ESI-fondene i offentlige investeringer 2014 – 2016⁶

Den syvende samhørighedsrapport⁷ giver et mere fuldstændigt billede af den socioøkonomiske udvikling.

1.2. Forskellige udfordringer i de enkelte medlemsstater

De fleste medlemsstater understreger, at deres behov og udfordringer ikke har ændret sig siden begyndelsen af perioden, og at udviklingsmålene for programmerne er de samme. På grund af det ulige socioøkonomiske opsving efter krisen er der imidlertid store forskelle i medlemsstaternes udviklingsbehov, afhængigt af deres situation.

Det store antal flygtninge og indvandrere, der er ankommet til EU siden 2015, har stor indvirkning på flere medlemsstater, regioner og byer. Myndighederne har været nødt til at reagere på nye udfordringer på kort og lang sigt. I mere begrænsede tilfælde har større naturkatastrofer også betydet, at nogle medlemsstater har været nødt til at genoverveje deres udviklingsbehov og de tilhørende planlagte investeringer fra ESI-fondene. Nogle medlemsstater fremhæver Parisaftalen om klimaforandringer og det forstærkede fokus på beslægtede udfordringer og muligheder. Investeringer fra ESI-fonde var også i stand til at

⁶ ESI-midler omfatter medlemsstaternes årlige forpligtelser for perioden 2014-2016. Offentlige investeringer omfatter faste bruttoinvesteringer i den offentlige sektor samt offentlige udgifter inden for landbrug og fiskeri i henhold til formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service. Med henblik på at præsentere alle ESI-fondenes investeringer på en sammenlignelig måde i forhold til offentlige investeringer omfatter dette diagram også løbende udgifter inden for landbrug og fiskeri som en del af de offentlige investeringer, som de nationale regeringer har foretaget.

⁷ COM(2017) 583 final.

tilpasse sig disse nye omstændigheder. I denne henseende vil en teknisk justering af EU's budget for 2014-2020 give en række medlemsstater yderligere finansielle midler.

2. INVESTERINGER TIL INTELLIGENT, BÆREDYGTIG OG INKLUSIV VÆKST

2.1. Overordnede fremskridt

ESI-fondene bidrager væsentligt til intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst — som fastsat i EU's 2020-mål — i alle medlemsstater og regioner gennem tiltag, der er rettet mod specifikke behov og særlige situationer. Siden 2010 er der sket fremskridt hen imod opfyldelsen af disse mål i de fleste medlemsstater. Den syvende samhørighedsrapport fremhæver de forskellige satser for regionernes fremskridt mod EU's 2020-mål gennem et regionalt indeks. De fleste fremskridt er i regioner, som er længst fra at opfylde målene. I rapporterne for disse regioner fremhæver medlemsstaterne også, at investeringer fra ESI-fondene fungerer som katalysator, der sætter skub i fremskridtene mod EU's 2020-mål.

Rapporterne viser, at den samlede finansielle volumen af de **udvalgte projekter til sammen var på 182 mia. EUR** ved udgangen af 2016, **hvilket svarer til 28,4 % af den samlede investering, der er planlagt for 2014-2020** (en stigning fra 58,8 mia. EUR og 9 % ved udgangen af 2015). EU's bidrag til disse projekter er anslået til 128 mia. EUR⁸.

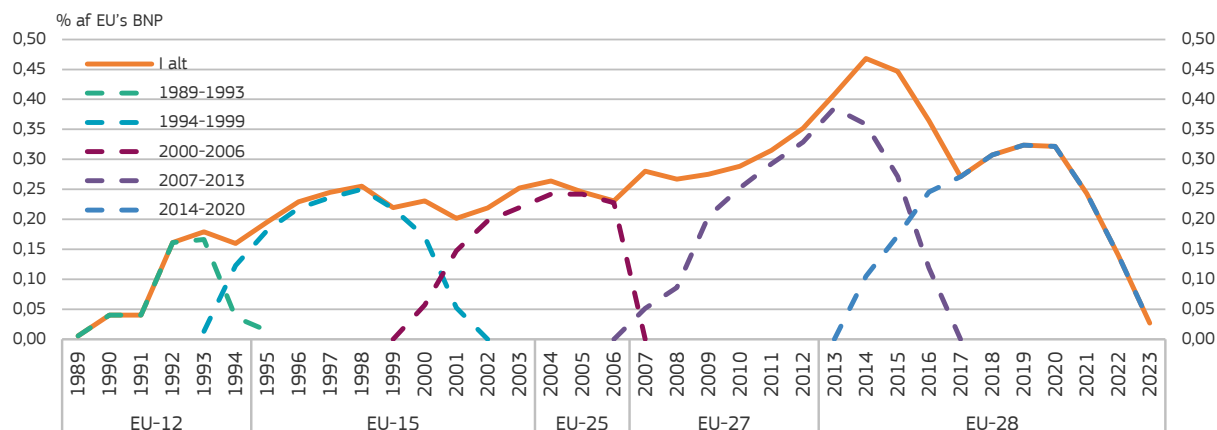
De seneste rapporter fra oktober 2017 viser vedvarende acceleration: Projektudvælgelse er nået op på i alt 278 mia. EUR eller 44 % af det samlede investeringer, der er planlagt for perioden 2014-2020.

Dette niveau for **projektudvælgelsen i perioden 2014-2016 kan sammenlignes med de første år af perioden 2007-2013**. Denne udvikling forventes at fortsætte. De kommende gennemførelsesgrader vil sandsynligvis i store træk svare til dem i den tidligere periode. Programmeringsperioderne bør derfor ikke betragtes isoleret, fordi udgiftsperioderne overlapper hinanden, hvor afslutningen af en periode rækker ind i næste periode, hvilket har en udjævnende indvirkning på udgifterne. Som vist i figur 1 for samhørighedspolitikken⁹ er investeringerne i praksis blevet videreført på en temmelig homogen måde siden 1990'erne.

⁸ Opdelingen af projektudvælgelsen fremgår af tabellerne i bilagene.

⁹ Samhørighedsfonden, EFRU og ESF er en del af samhørighedspolitikken

Figur 1: finansiering af samhørighedspolitikken 1986-2023

Tidsprofilen for udgifterne i perioden 2014-2023 er fastsat på grundlag af resultaterne for 2007-2013 og en antagelse om 100 absorption i løbet af perioden

Kilde: GD REGIO, historiske data

På nationalt niveau rapporterer alle medlemsstater om en høj til meget høj acceleration i gennemførelsen programmerne for ESI-fondene i 2016. Der er dog fortsat store forskelle, som vist i tabellen i bilag 2.

Der er oplyst om forskellige årsager til forsinkelser i gennemførelsen af programmerne. Flere medlemsstater fremhæver den sene vedtagelse af de lovgivningsmæssige rammer og problemer i forbindelse med udpegelse af myndigheder. Svag administrativ kapacitet, komplekse regler og langvarige forberedelser til indførsel af store infrastrukturer blev nævnt som yderligere vanskeligheder i starten af programmerne.

Gennemførelse af finansielle instrumenter

På grundlag af de gode resultater af programmerne for 2007-2013 blev der udarbejdet en revideret ramme for at støtte en mere udbredt anvendelse af finansielle instrumenter i alle ESI-fondene i perioden 2014-2020. Programmeringen af fondene¹⁰ førte til en betydelig stigning i tildelinger til finansielle instrumenter sammenlignet med den foregående periode. Der er gode fremskridt for perioden 2014-2020. 24 medlemsstater gør brug af finansielle instrumenter, og der er ikke registreret nogen større systemiske flaskehalse, selv om situationen varierer betydeligt mellem medlemsstaterne og programmerne. Ved udgangen af 2016 var det samlede bidrag, der var afsat til finansielle instrumenter, på 13,3 mia. EUR (5,7 mia. EUR i slutningen af 2015), hvoraf ESI-fondene udgjorde 10,3 mia. EUR. I alt 3,6 mia. EUR (ca. 30 %) af de afsatte beløb er blevet udbetalt til finansielle instrumenter (1,2 mia. EUR ved udgangen af 2015), herunder 3,1 mia. EUR fra ESI-fondene, og 1,1 mia. EUR var blevet udbetalt til endelige modtagere (99 mio. EUR ved udgangen af 2015) EUR, hvoraf 1 mia. EUR var fra ESI-fondene. Med hensyn til tematiske mål blev den største andel af midlerne, 3,8 mia EUR fra ESI-fondene, tildelt som støtte til SMV'er efterfulgt af

¹⁰ COM(2015) 639 final.

investeringer i forskning, udvikling og innovation på 1,5 mia. EUR fra ESI-fondene og lavemissionsøkonomi, dvs. hovedsagelig i energieffektivitet og vedvarende energi, på 1,2 mia. EUR fra ESI-fondene.

2.2. Forskning, teknologisk udvikling og innovation, IKT og SMV'ers konkurrenceevne

Der er afsat ca. 181,4 mia. EUR til investeringer i forskning, udvikling og innovation, IKT og SMV'ers konkurrenceevne i 2014-2020. Ved udgangen af 2016 var der udvalgt projekter for 50,3 mia. EUR, hvilket udgør 28 % af den planlagte samlede tildeling.

Det er overvejende på disse områder, at der er planer eller forventninger om private investeringer under samhørighedspolitikken. I finansieringsplanerne for programmerne er der krav om privat finansiering på ca. 31,3 mia. EUR, som tilsvarende medfinansiering, hvoraf ca. 8,8 mia. EUR er omfattet af udvalgte projekter. Ud over denne formelle samfinansiering forstærker eller iværksætter programmerne også private investeringer. Under EFRU viser rapporterne, at de valgte projekter vil bidrage med ca. 11,5 mia. EUR (27 %) til målet om forstærket tilsvarende privat finansiering på 42 mia. EUR.

ESI-fondene støtter over 76 000 virksomheder gennem finansielle instrumenter. Udvikling og gennemførelse af intelligente specialiseringsstrategier er et nyt initiativ, som blev igangsat under ESI-fondene, og som har gjort en reel forskel med hensyn til, hvordan medlemsstaterne og regionerne udformer deres innovationsstrategier. Dette er en styrkelse af samarbejdet på alle niveauer, navnlig med de lokale virksomheder. I en tid med globalisering hjælper ESI-fondene medlemsstaterne og regionerne med at opbygge modstandsdygtige økonomier, og der er planlagt yderligere målrettet støtte¹¹, navnlig for at bidrage til en ny EU-industripolitisk strategi¹². Fondene yder vigtig støtte til medlemsstaterne for at forbedre digital tilslutning og opfylde EU's 2020- og 2025-mål for internetforbindelser.

- På området for forskning, udvikling og innovation har der været en kraftig stigning i udvælgelsen af projekter, 25 % af de disponible bevillinger, hvilket svarer til en volumen på ca. 15 mia. EUR, der tildeles projekter i hele EU. Resultatet er, at ca. 29 000 forskere arbejder i en forbedret forskningsinfrastruktur.
- Investeringer i den digitale økonomi er nået op på 19 % af projektudvælgelsen. Det forventes at medføre forbedret bredbåndstilslutning for 915 000 yderligere husstande. 36 % af de midler, der er øremærket til forbedring af IKT-tjenester i landdistrikterne, er blevet tildelt projekter, og 1 268 000 beboere i disse områder nyder godt af forbedrede tjenester.
- Støtte til SMV'ers konkurrenceevne er med en projektudvælgelse på 31 % godt på vej til at opfylde målene. Mere end 196 000 virksomheder drager fordel af ikke-finansiell bistand, og 10 900 virksomheder får støtte til at indføre produkter, der er nye på markedet. De samfinansierede projekter i virksomheder forventes hidtil direkte at skabe mindst 154 000 nye arbejdspladser.
- Mere end 36 000 landbrugsbedrifter har modtaget investeringer for at bidrage til omstrukturering og modernisering af landbrugsbedrifter og opnå

¹¹ COM(2017) 376 final.

¹² COM(2017) 479 final.

produktivitetsevner. Ca. 11 000 støttemodtagere har modtaget støtte til at fremme generationsfornyelse, og ca. 50 000 landbrugsbedrifter er i stand til at deltage i kvalitetsordninger. Under det europæiske innovationspartnerskab inden for landbrug er der iværksat 350 interaktive innovationsprojekter.

- Over 3 600 fiskerfartøjer har nydt godt af Den Europæiske Hav-og Fiskerifond (EHFF), hvoraf 57 % tilhørte den ikke-industrielle kystfiskerflåde. Den ydede støtte fremmer en bæredygtig balance mellem fiskerflåderne og ressourcerne samt beskyttelse af de marine økosystemer.

2.3. Beskæftigelse, social inklusion og uddannelse

Der bliver investeret ca. 168,3 mia. EUR, navnlig fra Den Europæiske Socialfond (ESF), på disse områder. Ved udgangen af 2016 var der udvalgt projekter for 48,7 mia. EUR, hvilket svarer til 29 % af den planlagte samlede tildeling.

- For projekter, der omfatter bæredygtig kvalitetsbeskæftigelse og støtte til arbejdskraftens mobilitet, er der afsat 17,4 mia. EUR, hvilket svarer til 31 % af de disponible midler. Tiltag, der skal øge adgangen til arbejdsmarkedet, når ud til både ledige 4,2 millioner og ikke-erhvervsaktive 2,1 millioner mennesker. Der er gjort betydelige fremskridt i udvælgelsen af projekter, der øger jobsøgendes og ikke-erhvervsaktives adgang til beskæftigelse (34 % af de udvalgte projekter), samt projekter der støtter selvstændig virksomhed og iværksætteri (31 % af de udvalgte projekter). Udvalgelsesprocenten for projekter om modernisering af arbejdsmarkedets institutioner synes dog at halve en smule bagud med 15 %.
- Der var en kraftig stigning i projektudvælgelse inden for social inklusion, der nåede op på 16,5 mia. EUR (26 %). Under ESF er foranstaltninger, der støtter aktiv inklusion godt på vej (38 %), og de bør spille en central rolle i at støtte udsatte grupper og bringe dem tættere på arbejdsmarkedet. Der er dog bekymring over forsinkelser i gennemførelse af foranstaltninger til socioøkonomisk integration af marginaliserede samfund såsom romasamfundet. Der er forbedringer i projektudvælgelsen for sundhedsrelaterede foranstaltninger under EFRU, hvor yderligere ca. 11,5 millioner personer er omfattet af forbedrede sundhedstjenester. Der er dog brug for en større indsats for at nå målene. Social inklusion i fattige byområder kræver også større opmærksomhed, eftersom tallene for renoverede bygninger stadig meget lave. Ved udgangen af 2016 havde ESF og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet også støttet 634 000 personer med handicap.
- Investeringer i uddannelse og erhvervsuddannelse nåede op på 14,6 mia. EUR med en projektudvalgelsesprocent på næsten 30 %. Under ESF er der gode fremskridt med tiltag, der skal bekæmpe skolefravald og fremme erhvervsuddannelser. Trods en relativt lav projektudvalgelsesprocent for aktiviteter inden for livslang læring, får ca. 700 000 personer mulighed for at opgradere deres kvalifikationer og sikre deres karriereforløb. EFRU-investeringer har ført til øget kapacitet inden for børnepasnings- eller uddannelsesinfrastruktur, hvilket berører 4,4 millioner mennesker.

Samlet set har ESI-fondene, herunder ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, betydet:

- at 787 000 personer fandt et job umiddelbart efter projektet
- at 820 000 personer tilegnede sig en kvalifikation.

For så vidt angår social innovation har mange medlemsstater udvalgt projekter til en værdi af 1,7 mia. EUR. Disse projekter er meget forskellige og omfatter gennemførelse af innovative løsninger inden for uddannelse og iværksætteri, herunder for kvinder med forskellige etniske baggrunde.

ESI-fondene støtter fortsat medlemsstater, regioner og byer i deres bestræbelser på at håndtere **flygtninge- og migrationskrisen**. En række programmer er blevet ændret for at omfatte nye eller forbedrede foranstaltninger til at imødekomme både umiddelbare behov og de mere langsigtede udfordringer med integration. For eksempel består konkrete projekter i at levere sundhedsydelse og sociale serviceydelser til flygtninge og indvandrere. Derudover blev der lanceret et målrettet samarbejde med borgmestrene. En række byer, partnere og nationale myndigheder bliver mobiliseret under EU-dagsordenen for byerne og i dens partnerskab om at integrere indvandrere og flygtninge¹³. Kommissionen foreslog også, at revisionen af den flerårige finansielle ramme omfatter en lovændring¹⁴, hvor der indføres en dedikeret investeringsprioritet, der skal gøre det lettere at træffe foranstaltninger, som er rettet mod denne integration. EFRU er rettet mod langsigtet social og økonomisk integration af flygtninge og migranter i Europa og dækker f.eks. investeringer i boliger og børnepasningsinfrastrukturer eller nystartede virksomheder. Ved udgangen af 2016 støttede ESF og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet mindst 1,2 millioner mennesker, som enten var migranter, af udenlandsk herkomst eller tilhørte et mindretal.

Gennemførelse af ungdomsbeskæftigelsesinitiativet

Ungdomsbeskæftigelsesinitiativet er et vigtigt finansieringsinstrument i EU til direkte at tilbyde beskæftigelse, almen og erhvervsfaglig uddannelse for unge inden for rammerne af ungdomsgarantien. I en række medlemsstater finansieres hovedparten af foranstaltningerne under ungdomsgarantien af ungdomsbeskæftigelsesinitiativet. Gennemførelsen i praksis er godt på vej. Medlemsstaterne har berettet, at antallet af unge mennesker, der ved udgangen af 2016 havde nydt godt af støtte fra foranstaltninger under ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, var tredoblet siden udgangen af 2015, og at projektudvælgelsesraten var på over 60 %. De fleste støttemodtagere gennemførte foranstaltninger, der var rettet mod at yde støtte til vejledning og karriererådgivning, erfaringer med første job og lære- og praktikpladser. Over halvdelen af medlemsstaterne støttede også unge iværksættere eller tilbød mobilitetsforanstaltninger rettet mod job og uddannelse.

For at fremskynde gennemførelsen blev der afsat yderligere 1 mia. EUR til forfinansiering af ungdomsbeskæftigelsesinitiativet i 2015 for at yde den nødvendige finansielle likviditet til at iværksætte projekter. Blandt årsagerne til de første forsinkelser fremhævede medlemsstaterne den sene vedtagelse af relevante ESF-programmer, udfordringer med de nye overvågningskrav i begyndelsen af perioden og manglende kapacitet i de offentlige arbejdsformidlinger.

Medlemsstaterne rapporterer om visse vanskeligheder med at nå ud til de dårligst stillede grupper, især ikke-erhvervsaktive unge, som ikke er registreret hos de offentlige arbejdsformidlinger, og lavtuddannede unge. Pr. september 2017 havde 1,7 mio. deltagere

¹³ <https://ec.europa.eu/futurium/en/inclusion-of-migrants-and-refugees>

¹⁴ COM(2016) 605 final.

modtaget støtte under ungdomsbeskæftigelsesinitiativet.

2.4. Lavemissionsøkonomi, klimaforandringer, miljø og transport

ESI-fondene kanaliserer 262,2 mia. EUR til bæredygtig udvikling på disse centrale områder. Ved udgangen af 2016 var der afsat omkring 28 % eller 73,2 mia. EUR til konkrete projekter:

- Projekter, der blev udvalgt til lavemissionsøkonomien, som f.eks. projekter vedrørende energieffektivitet og vedvarende energi, nåede op på 21 % af den samlede mængde, der var til rådighed i 2014-2020. Takket være støtten fra EFRU og Samhørighedsfonden anslås det, at omkring 148 000 husholdninger opnår en bedre klassifikation af energiforbruget.
- Der gøres gode fremskridt med hensyn til udvælgelsen af projekter målrettet tilpasning til klimaforandringer og risikoforebyggelse (udvælgelsessats på over 40 % eller en tildeling af ca. 16,5 mia. EUR). Dette er et positivt tegn efter Parisaftalen om klimaforandringer. Over 4,6 millioner mennesker drager fordel af nye eller bedre beskyttelsesforanstaltninger mod oversvømmelse.
- Ca. 26,6 mia. EUR (31 % af de disponible midler) er blevet tildelt projekter inden for miljø og ressourceeffektivitet. Der er gode fremskridt med vandprojekter. Godkendte projekter skulle føre til, at ca. 3,5 millioner mennesker får bedre vandforsyning. 25 % af de midler, der er afsat til forbedring af effektiviteten af vandforbruget til vanding, er blevet afsat til projekter og gennemført på 14 % af det jordareal, midlerne var rettet mod, og 23,5 millioner ha landbrugsjord modtager støtte til forbedring af biodiversiteten. Der har været store forsinkelser i forbindelse med investeringer i projekter vedrørende genanvendelse af affald.
- Inden for transport er der størst fremskridt inden for investeringer i veje, især i TEN-T, mens fremskridt inden for støtte til jernbanetransport er langsomme. Udvalgte projekter forventes at resultere i 844 km nye TEN-T-veje og 687 km genopførte eller opgraderede TEN-T-banestrækninger.
- Der er gjort mærkbare fremskridt inden for kulstofbinding og bevarelse samt reduktion i emissioner af drivhusgasser og ammoniak. Dette er gjort ved at forbedre forvaltningen af landbrugs- og skovarealer: i begge tilfælde er over 40 % af målet nået.
- EHFF støttede bedre forvaltning af mere end 60 000 km² af Natura 2000-områder og næsten 1,5 millioner km² af andre beskyttede havområder.

Resultater vedrørende klimaindsats

Mere end 25 % af midlerne fra ESI-fondene for 2014-2020 er afsat til projekter vedrørende klimaforandringer, der yder et vigtigt bidrag til EU's mål om at bruge mindst 20 % af budgettet på klimatiltag. Dette vil i høj grad hjælpe EU og dens medlemsstater med at opfylde målene i Parisaftalen.

De beløb, der er afsat til klimaindsatser, er opdelt efter fond i tabellen i bilag 3.

Følgende kan fremhæves:

- Klimaændringsforanstaltninger havde en samlede udvælgelsessats for projekter i alle EU's medlemsstater var på 23,2% og udgør 29,6 mia. EUR.

- Der er stor forskel mellem medlemsstaterne på gennemførelsen af klimaændringsforanstaltninger. Nogle få medlemsstater rapporterer om væsentlige fremskridt, i en stor gruppe er udviklingen som planlagt, og i en tredje gruppe er der forsinkelser.
- Støtten til tiltag vedrørende klimaforandringer synes at være større under ESF end oprindeligt planlagt i programmerne.
- Medlemsstaterne har i gennemsnit afsat et beløb på 57,6 % af deres programmer til udvikling af landdistrikter til tiltag vedrørende miljø og afhjælpning af samt tilpasning til klimaforandringer, hvilket er langt over minimumskravet på 30 %.

Store projekter er hjørnестene i ESI-fondenes bidrag til gennemførelsen af europæiske politikker, navnlig inden for transport, miljø og energi. Der er udpeget over 600 store projekter i 2014-2020, og det intensive arbejde med forberedelse og gennemførelse af dem fortsætter, også med den afgørende støtte fra initiativer med teknisk bistand såsom JASPERS¹⁵. I oktober 2017 havde Kommissionen modtaget 168 store projekter, der repræsenterer et samlet beløb på 37,6 mia. EUR i forhold til den samlede tildeling for 2014-2020 fra Connecting Europe-faciliteten (30 mia. EUR). Dette omfatter 91 projekter, der er videreført fra perioden 2007-2013 såsom de tre Extreme Light Infrastructure-projekter¹⁶. Der er imidlertid behov for yderligere mobilisering for at fremskynde investeringerne i praksis.

2.5. Styrkelse af den institutionelle kapacitet

Kvaliteten af den offentlige forvaltning er afgørende for den socioøkonomiske udvikling og virkningerne af de offentlige investeringer. Støtte til effektiv offentlig forvaltning beløber sig i 2014-2020 til i alt 6,5 mia. EUR. Heraf er finansiering for 1,8 mia. EUR eller 29 % af de samlede planlagte investeringer hidtil afsat til disse projekter. Medlemsstaterne bør fortsat arbejde på at fjerne alle flaskehalse for investeringer og øge deres administrative kapacitet til forvaltning af projekter, hvilket omfatter passende planlægning.

3. VIRKNINGEN AF DE VIGTIGSTE REFORMER, DER ER GENNEMFØRT FOR 2014-2020

3.1. Bidraget fra ESI-fondene til det europæiske semester

De politikområder, der er omfattet af det europæiske semester, svarer stort set til dem, der er omfattet af ESI-fondene: 60 % af de strukturelle udfordringer, der er relevante for ESI-fondene, er omfattet af programmerne.

Flere medlemsstater rapporterer, at ESI-fondene i høj grad bidrager til at imødekomme landespecifikke anbefalinger vedrørende forskning, udvikling og innovation, arbejdsmarkedet, offentlig forvaltning, sundheds- og energisektorerne. Der er sket fremskridt med hensyn til de fleste af anbefalingerne under det europæiske semester, men der er stor forskel på, hvor hurtigt og grundigt de er blevet gennemført i de enkelte medlemsstater.

¹⁵ Fælles assistance til projekter i de europæiske regioner

¹⁶ <https://eli-laser.eu/>

Der er de seneste år blevet iværksat store arbejdsmarkedsreformer, navnlig i nogle af de medlemsstater, der blev hårdest ramt af krisen. Disse reformer har bidraget til at forbedre økonomiernes tilpasningsevne, genoprette konkurrenceevnen og øge beskæftigelsen.

Andre reformer har forsøgt at forbedre erhvervs klimaet, selv om der har været færrest fremskridt på dette område. Som et godt eksempel på, hvordan ESI-fondene bidrager til det europæiske semester, blev Spanien opfordret til at revidere udgiftsprioriteterne og til at omfordele midler, herunder støtte til SMV'ers adgang til finansiering¹⁷. På dette grundlag har Spanien målrettet sine programmer mod dette indsatsområde.

I en række medlemsstater var der behov for at fjerne hindringer — navnlig lovgivningsmæssige og administrative hindringer — for investeringer på områder som transport og energi. Litauen blev for eksempel anbefalet at udvikle grænseoverskridende energiforbindelser til nabomedlemsstater for at sprede energikilderne. EFRU investerer i Litauen, både i elforbindelser og gasinfrastruktur.

Social inklusion og uddannelse er i flere medlemsstater medtaget i de landespecifikke henstillinger. Med hensyn til Den Tjekkiske Republik fokuserer en henstilling for eksempel på adgang til pasningsfaciliteter til børn i førskolealderen til rimelige priser og af god kvalitet. Dette er direkte knyttet til foranstaltninger i ESI-fondenes programmer for Tjekkiet.

3.2. Forhåndsbetingselser, en løftestang for projekterne

Som led i en væsentlig reform i 2014-2020 skulle medlemsstater og regioner overholde visse forudsætninger eller forhåndsbetingselser, for at sikre effektive investeringer under ESI-fondene.

Ca. 75 % af alle gældende betingselser var opfyldt, da programmerne blev vedtaget. Der blev udarbejdet 800 handlingsplaner for de betingselser, der ikke var opfyldt. 96 % af de handlingsplaner er nu blevet gennemført. Dem, der endnu ikke er gennemført, vedrører hovedsageligt vand, affald, transport og offentlige indkøb. Medlemsstaterne samarbejder med Kommissionen om at sikre opfyldelse.

En foreløbig vurdering af ordningen med forhåndsbetingselserne¹⁸ viser, at dette instrument skabte merværdi for EU, medlemsstaterne og regionerne, herunder for borgere og virksomheder. Selv om forhåndsbetingselserne er knyttet til at modtage støtte fra ESI-fondene, har de haft et meget større omfang. De har bidraget til at gennemføre den relevante EU-lovgivning for at afhjælpe hindringer for investeringer i EU og støttet EU's politiske mål, f.eks. vedrørende klimaændringer. De har også afstedkommet politiske reformer og udarbejdelsen af relevante landespecifikke henstillinger.

Resultaterne af at opfylde disse forhåndsbetingselser skal være gyldige i hele gennemførelsesperioden. Dette vil sikre en mere stabil forbindelse mellem investeringer og de politiske mål, der er fastlagt i forhåndsbetingselserne.

¹⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A52012DC0310>

¹⁸ SWD(2017) 127 final.

3.3. Bedre synergi skal give større virkninger

Reformerne i perioden 2014-2020 har ført til en bedre koordinering mellem de fem ESI-fonde og flere potentielle synergieffekter med andre EU-instrumenter. Medlemsstaterne har blandt andet gennemført følgende foranstaltninger:

- tilpasningen af nationale regler om støtteberettigelse
- anvendelse af tværfaglige fora
- drift af fælles overvågningsudvalg eller specifikke koordineringsorganer
- etablering af netværk inden for de relevante myndigheder og
- anvendelsen af nye IT-løsninger.

Ikke desto mindre bliver det i rapporterne fremhævet, at der stadig er plads til forbedringer. Yderligere bestræbelser på at harmonisere reglerne er velkomne.

I 2015 iværksatte Kommissionen "kvalitetsmærke"-initiativet¹⁹ for yderligere at styrke koordineringen mellem ESI-fondene og Horisont 2020. Det er et mærke for høj kvalitet, der gives til projekter indsendt til Horisont 2020, og som blev anset for at være berettiget til finansiering, men som ikke modtog finansiering inden for de eksisterende budgetrammer. Det bidrog til at kanalisere EFRU eller ESF ud til flere projekter, navnlig i medlemsstater som Spanien, Italien, Cypern, Tjekkiet og Polen.

I flere medlemsstater finder der også konkrete tilfælde på komplementaritet mellem ESI-fondene og Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, herunder en kombination på investeringsplatforme²⁰ og projekter i sektorer som SMV'er, transport, lavemissionsøkonomi eller bredbånd.

Kommissionen arbejder også tættere sammen med Den Europæiske Investeringsbank om at hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre ESI-fondene, især gennem de horisontale fi-kompas²¹-rådgivningstjenester om finansielle instrumenter og gennem JASPERS, som hjælper med at forberede større projekter af høj kvalitet.

3.4. Støtte til integreret territorial udvikling

ESI-fondene er EU 's vigtigste redskab til fremme af integreret territorial udvikling i medlemsstaterne og regionerne. Reformerne i 2014-2020 skabte en mere sammenhængende og omfattende ramme for at fremme territorial samhørighed gennem en integreret tilgang. Som følge heraf modtager mere end 3 800 by- og territorialudviklingsstrategier målrettet EU-støtte. Derudover hjælper ESI-fondene også medlemsstaterne med at gennemføre foranstaltninger til at afhjælpe behovene i specifikke områder såsom tyndt befolkede områder, bjergområder, øer og fjerntliggende regioner²².

¹⁹ <https://ec.europa.eu/research/soe/index.cfm?pg=what>

²⁰ Herunder f.eks. i Estland "EstFund" med ca. 100 mio. EUR i egenkapitalinvesteringer, der stilles til rådighed for virksomheder, eller i den franske region "Hauts-de-France" med 37,5 mio. EUR til støtte for investeringer i lavemissionsøkonomi.

²¹ <https://www.fi-compass.eu/>

²² COM(2017) 623 final.

3.4.1. Integrerede investeringer i byer

Det anslås, at omkring 115 mia. EUR af midlerne under samhørighedspolitikken vil blive brugt i byområder i 2014-2020. For første gang giver en administrativ bestemmelse²³ byer bemyndigelse til selv at vælge projekter, der løser udfordringer i byerne på en integreret måde: Der er i denne henseende afsat ca. 15 mia. EUR direkte til omkring 900 bystrategier. Mange medlemsstater understreger den store arbejdsbyrde og de komplicerede procedurer, der er forbundet med at udvikle og vedtage integrerede bystrategier før den faktiske udvælgelse af. Denne metode bliver alligevel ofte anset som en måde til at muliggøre en langsigtet strategisk vision og en positiv ændring i byudviklingen.

Vedtagelsen i 2016 af EU-dagsordenen for byerne²⁴ understreger yderligere Kommissionens prioritet om at løse udfordringerne og udnytte mulighederne i europæiske byer. Lanceringen i denne forbindelse af 12 partnerskaber sidste år vil i fællesskab mobilisere alle relevante aktører²⁵ til at iværksætte konkrete foranstaltninger, herunder en bedre udnyttelse af ESI-fondene i byområder. Derudover hjælper de nyskabende foranstaltninger i byerne²⁶ med at teste innovative løsninger for bæredygtig byudvikling.

3.4.2. Gennemførelse af territoriale instrumenter

Integrerede territoriale investeringer anvendes til gennemførelse af omkring 240 bystrategier og 150 territorialstrategier. Instrumentet lokaludvikling styret af lokalsamfundet vil mobilisere ESI-midler for i alt 9,1 mia. EUR. Til dato er der i hele EU nedsat mere end 3 000 lokale aktionsgrupper, som er ansvarlige for gennemførelsen af strategier under lokaludvikling styret af lokalsamfundet. De omfatter 46 % af befolkningen i landdistrikterne (over 90 % af målet), og der er forventninger om flere hundrede inden udgangen af 2017. I mange tilfælde var opstarten af integrerede territoriale investeringer og lokaludvikling styret af lokalsamfundet langsom, da der først skulle udarbejdes tilhørende omfattende strategier og forvaltningsstrukturer. I dag fungerer begge instrumenter dog ganske godt, og projektudvælgelsen er også godt på vej. Gennemførelsen er lettere, når den integrerede tilgang er indarbejdet i en eksisterende ramme og tilpasset de institutionelle ordninger.

Samlet set har bæredygtig byudvikling, integrerede territoriale investeringer og lokaludvikling styret af lokalsamfundet medført en ændring i den lokale og regionale planlægningskultur, fremmet samarbejde og koordinering på tværs af sektorer og forvaltningsniveauer og ud over administrative grænser.

3.4.3. Lettere samarbejde, makroregionale strategier og havområdestrategier

Den nuværende Kommission har gjort en stor indsats for at bringe EU tættere på sine borgere. Interreg-programmer²⁷ har i flere årtier spillet en central rolle med hensyn til at bringe mennesker, virksomheder eller myndigheder tættere på hinanden i hele EU. Dette er Europa, når Europa er bedst med en klar merværdi. Kommissionen har vedtaget en meddelelse om at

²³ Artikel 7 i forordning (EU) nr. 1301/2013 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 289).

²⁴ <https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda>.

²⁵ Herunder synergier med andre EU-initiativer vedrørende byer såsom det europæiske initiativ om intelligente byer.

²⁶ <http://www.uia-initiative.eu/>

²⁷ De er også kendt som programmerne for europæisk territorielt samarbejde (grænseoverskridende, tværregionalt og tværnationalt samarbejde).

fremme vækst og samhørighed i EU's grænseregioner²⁸. Den indeholder en række konkrete forslag til bedre at udnytte det økonomiske, sociale og territoriale potentiale i disse områder. Der er fortsat fremskridt i gennemførelsen af Interreg-programmerne i praksis, og tilfredsstillende projektudvælgelsessatser på 35 % i gennemsnit ved udgangen af 2016 og næsten 53 % i oktober 2017. Disse tal repræsenterer for eksempel 2 800 flere virksomheder, der beskæftiger sig med grænseoverskridende samarbejde om forskning, udvikling og innovation.

Alle EU's makroregionale strategier²⁹ og havområdestrategien for Atlanterhavet er en del af programmerne under ESI-fondene for 2014-2020. Kommissionens første rapport³⁰ om EU's makroregionale strategier viser, at gennemførelsen af dem har resulteret i større koordinering og samarbejde på forskellige områder og mellem de pågældende lande. Medlemsstaterne fremhæver yderligere udvikling og god praksis såsom målrettede indkaldelser og bonus til projekter af makroregional relevans eller direkte støtte til relevante makroregionale projekter. Der er dog fortsat specifikke udfordringer, navnlig med hensyn til forvaltningsmyndighederne, der skal være mere proaktive i gennemførelsen af makroregionale strategier gennem deres programmer.

Grænseoverskridende ESF-samarbejde er ligeledes begyndt at vinde momentum. Efter indledende ringe interesse har 17 medlemsstater nu som følge af Kommissionens seminarer om kapacitetsopbygning, der omfatter peer-læring og udarbejdelse af nye håndbøger, planer om at iværksætte tværnationale indkaldelser i 2018.

4. BEDRE FORVALTNING AF PROGRAMMERNE

4.1. Myndighedernes og støttemodtagernes kapacitet

For at gøre det lettere effektivt at gennemføre ESI-fondene skal medlemsstaterne sikre, at programmyndighederne og støttemodtagerne har større kapacitet til at forvalte dem. Rapporterne fra medlemsstaterne viser, at der er taget konkrete skridt til at øge kapaciteten. Systematisk, ofte obligatorisk uddannelse, e-læring, vejledning, vidensnetværk og udveksling af god praksis er fælles værktøjer, der anvendes i de fleste medlemsstater for at forbedre myndighedernes kapacitet. Ansættelse af yderligere personale og en strømlining af forvaltningen af de forskellige ESI-fonde er ligeledes blevet anvendt til at matche kompetencer med de eksisterende behov. Modtagerne nyder også godt af uddannelses- og rådgivningstjenester, særlige kontaktpunkter og informationsarrangementer.

Som supplement til medlemsstaternes aktiviteter yder Kommissionen omfattende støtte til centrale aspekter såsom offentlige udbud, statsstøtte, bekæmpelse af svig/korruption eller peer-læring og -udveksling gennem TAIEX-REGIO PEER2PEER³¹. Kommissionen styrker desuden den bistand, som ydes via den intelligente specialiseringsplatform for at styrke overførslen af viden og kapacitetsudvikling inden for forskning, udvikling og innovation i hele EU. Der ydes ny målrettet støtte til en række regioner med lav indkomst og vækst³², og

²⁸ COM(2017) 534 final.

²⁹ EU-strategien for Østersøområdet (EUSBSR) EU-strategien for Donauområdet (EUSDR) EU-strategien for området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav (EUSAIR) EU-strategien for Alperregionen (EUSALP).

³⁰ COM(2016) 805 final.

³¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/da/policy/how/improving-investment/taix-regio-peer-2-peer/

³² COM(2017) 132 final.

der er oprettet et netværk af bredbåndskompetencekontorer for at lette installationen af bredbånd.

4.2. Forenkling til fordel for støttemodtagere

Medlemsstaterne rapporterer om gode fremskridt med at gennemføre forenklingsforanstaltninger på trods af indledende forsinkelser. Der anvendes nu et langt større antal e-samhørighedsforanstaltninger. Oprettelse af kvikskrænker til støttemodtagere, reduktion af antallet af formidlende organer, harmonisering af forvaltningsprocedurer, strømlining af ansøgningsproceduren og indførelse af flere enkelte revisioner er nogle af de foranstaltninger, som mange medlemsstater har gennemført. Et stigende antal programmer indberetter nu også anvendelsen af forenklede omkostningsmuligheder. Medlemsstaterne opfordres til at videreføre og intensivere deres forenkling, hvor der er behov for det. En undersøgelse har for nylig vist, at bestræbelserne på at reducere bureaukratiet kan betale sig³³.

Kommissionen bistår medlemsstaterne proaktivt, ikke mindst gennem gruppen af højtstående eksperter, der overvåger forenklingen af ESI-fondene til gavn for støttemodtagerne. Gruppens arbejde har ført til konkrete forslag³⁴ til nye forenklingsforanstaltninger, der skal indføres allerede i 2014-2020.

4.3. Partneres centrale rolle i gennemførelsen af programmer

I adfærdskodeksen³⁵ fastsætter Kommissionen en række minimumsstandarder for et velfungerende partnerskab. De fleste medlemsstater beretter om fremskridt med hensyn til at inddrage partnere, herunder i overvågningsudvalgene for programmerne. Nedsættelsen af underudvalg eller uformelle arbejdsgrupper med repræsentanter fra kommuner, ikkestatslige organisationer eller arbejdsmarkedets parter er nogle af de foranstaltninger, der er truffet for at inddrage partnere. Mulighederne for at indgå i en konstruktiv dialog kan dog hæmmes af tidsbegrænsninger og den lave administrative kapacitet hos både partnere og forvaltningsmyndigheder. Medlemsstaterne rapporterer, at de ved udarbejdelsen af deres statusrapporter enten har hørt socioøkonomiske partnere eller indgået et tæt samarbejde med dem.

4.4. Gennemførelse af horisontale principper og politiske mål

Ligestilling mellem mænd og kvinder, ikke-forskelsbehandling, tilgængelighed og bæredygtig udvikling er blevet harmoniseret gennem partnerskabsaftalerne og programmerne. Flere medlemsstater understreger, at de specifikke kriterier for projektudvælgelse anvendes til at sikre, at de horisontale principper bliver taget i betragtning i praksis, når midlerne bliver anvendt. Denne gode praksis kan anvendes yderligere i flere programmer.

I en række programmer er uddannelse og kapacitetsopbygning blevet styrket for at afhjælpe den utilstrækkelige viden og knowhow om gennemførelse af horisontale principper. Der er truffet følgende foranstaltninger:

³³ <https://publications.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/1f94b1ab-9830-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-da/format-PDF>

³⁴ COM(2016) 605 final.

³⁵ Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 240/2014 (EUT L 74 af 14.3.2014, s. 1).

- aktiv deltagelse af myndigheder og samfundsøkonomiske parter, der beskæftiger sig med ligestilling, ikke-forskelsbehandling og bæredygtig udvikling i overvågningsudvalg eller i konsultationsforum
- uddannelse af personer med ansvar for gennemførelse af ESI-fondene, og
- oplysningskampagner for at sikre synligheden af disse principper.

4.5. Sammenfatning af vurderingen af ESI-fondene

Kravene til alle programmer om at forbedre evalueringen af resultaterne er blevet styrket for denne programmeringsperiode. Dette arbejde vil være afgørende for at opnå en bedre forståelse af bidraget fra programmerne under ESI-fondene for vækst, bæredygtig udvikling og jobskabelse gennem de specifikke mål, der er fastsat i de enkelte programmer.

Siden den sidste årlige sammenfattende rapport i december 2016 har Kommissionen modtaget de manglende evalueringsplaner fra relevante programmer under samhørighedspolitikken. Selv om det stadig er for tidligt for nationale evalueringer af de virkninger, er der blevet iværksat flere undersøgelser på nationalt og regionalt plan. Der er en mere detaljeret oversigt over den vigtige indsats, der er planlagt vedrørende evaluering, og de gennemførte evalueringer arbejdsdokument, der ledsager denne rapport. Evalueringen på EU-plan, der skal vurdere den overordnede effektivitet, nyttevirkning og EU-merværdi af investeringerne under ESI-fondene, vil hovedsageligt blive gennemført ved udgangen af programmeringsperioden og efter perioden.

4.6. Kommunikation om ESI-fondene

Projekter under ESI-fondene er blandt de mest håndgribelige og synlige illustrationer af EU's indsats i hele Unionen. De er et udtryk for, hvad mennesker i Europa ofte associerer med EU³⁶. I 2014-2016 styrkede både medlemsstaterne og Kommissionen deres bestræbelser på yderligere at øge bevidstheden om ESI-fondenes virkninger på menneskers liv. Medlemsstaternes kommunikationsstrategier var rettet specifikt mod lokalsamfund, medier og interessenter, navnlig gennem forbedrede nationale websteder og programwebsteder samt flere aktiviteter på sociale medier. Medlemsstaterne fremlagde en række eksempler på kreative meddelelser om ESI-fondene, der gav inspiration til syv fælles meddelelser, som kommissærerne med ansvar for regionalpolitik og for beskæftigelse, arbejdsmarkedsforhold og sociale anliggender sendte til alle medlemsstater i maj 2017.

Disse forbedrede bestræbelser kommer klart til udtryk i den årlige kampagne i maj "Europa i min region", hvor flere tusinde projektivrksættere åbner dørene for offentligheden. ESI-fondene har også leveret mange projekteksempler til Kommissionens kampagne #InvestEU, der viser, hvordan investeringer i vækst og beskæftigelse direkte påvirker menneskers dagligdag.

³⁶ Ifølge resultaterne af Eurobarometer (Flash EB 423) er 34 % af borgerne bekendt med EU-investeringerne i deres region, og 75 % af disse borgere mener, at investeringerne har haft positive virkninger.

KONKLUSION

Med et budget på 454 mia. EUR for 2014-2020 er ESI-fondene EU's vigtigste investeringsredskab, der yder støtte til alle dens medlemsstater og regioner.

Den retlige ramme for programmeringsperioden 2014-2020 omfatter betydelig politisk innovation, der bidrager til initiativet Et EU-budget med fokus på resultater. Reformen har indført en række moderne elementer med henblik på effektiv gennemførelse. Ud over at støtte målene om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst samt yderligere samhørighed, skaber ESI-fondene bedre rammebetingelser for investeringer gennem forhåndsbetingelser, tilpasning til landespecifikke henstillinger, den øgede resultatramme og bedre synergier med andre instrumenter. Dette giver større politisk indflydelse, som rækker langt ud over ESI-fondene.

Det har krævet tid og ressourcer i opstartsfasen at omsætte denne nye ambitiøse tilgang til praksis i medlemsstaterne og regionerne. Kommissionen har bistået og vil fortsat bistå medlemsstaterne i at overholde de nye lovgivningsmæssige krav og med at tilpasse sig de nye udfordringer på flere måder, bl.a. ved hjælp af rådgivningstjenester, kapacitetsopbygning, uddannelse og udveksling af god praksis samt andre foranstaltninger.

De første nationale statusrapporter for programmeringscyklus 2014-2020 sammen med de årlige gennemførelsesrapporter om programmet giver en oversigt over, hvordan medlemsstaterne skal gennemføre de politiske mål og deres fremskridt med hensyn til opfyldelsen af disse. Resultaterne af overvågningen i 2016 og de seneste data, der var tilgængelige ved udgangen af oktober 2017, viser, at gennemførelsen af ESI-fondene med en projektudvælgelse, der nu har en samlet værdi på 278 mia. EUR, næsten 44 % af den samlede finansiering til rådighed for den periode, er startet og er nået op på et højt tempo. De dermed forbundne investeringer leverer konkrete forbedringer for menneskers liv i hele EU på centrale områder såsom økonomisk udvikling, beskæftigelse, sundhed, tilgængelighed og miljøbeskyttelse, og de har også været i stand til at imødekomme nye behov som f.eks. migrationskrisen. Investeringerne er håndgribelige beviser på merværdien ved EU i aktion.

Der er store fremskridt i de fleste medlemsstater og på de fleste politikområder. Imidlertid er der også fortsat en række udfordringer såsom investeringer i IKT, lavemissionsøkonomi og støtte til opbygning af administrativ kapacitet for myndigheder og støttemodtagere. Der er brug for en større indsats for at sikre, at der udvælges projekter af kvalitet, og at de gennemføres effektivt.

Det er nu afgørende, at den høje hastighed med hensyn til gennemførelse bliver fulgt op af en stærk og hurtig stigning i de faktiske udgifter. Medlemsstaterne skal sikre, at de bevilgede midler udbetales, samtidig med at den positive udvikling i projektudvælgelsen opretholdes. I den forbindelse skal de maksimere de værdifulde bidrag af disse midler til centrale EU-prioriteter.